

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 116

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, MAY 17TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Maščevanje je najbolj si-gurni motiv v strašni tragediji Lindbergha

Washington, 16. maja. Dr. E. E. Dudding, ustanovitelj in načelnik "The Prisoners Relief Society," kateri ima več stikov z gangazi kot vsaka druga oseba v Ameriki, je prišel ponovno na dan s teorijo, da banditi, ki so odpeljali otroka, slednjega niso odpeljali samo radi denarja, pač pa tudi iz maščevanja. Dr. Dudding je to trdil že takoj v začetku, ko se je zgodil zločin. Dr. Dudding se je par dni po odpeljavi otroka izjavil, da se sliši sicer fantastično, toda je resnica, da je imel Lindbergh mnogo sovražnikov, ki so ga resno sovražili. Dr. Dudding je imel nekaj dni potem, ko je bil otrok odpeljan pogovor z nekim stanovalcem svojega zavoda, kjer bivajo bivši jetniki. Dotična oseba seveda nima, absolutno nobene zvezze z odpeljavo otroka. Mož je bil svoje čase vojak, poslan je bil na fronto, in je tukom vojne služil kot zrakoplovcev. Ko se je vrnil domov, je prišel s postavo v navskrije in bil zaprt. Pred kratkim mu je pa odpovedal vid, in obrnil se je na vladni veteranski urad za pomoč. Le z nevoljo so mu postregli. Ta mož je par dni po odpeljavi otroka Lindbergha povedal dr. Duddingu sledče: "Lindberg ni imel prestatiti niti polovico iste nevarnosti, kot sem jo moral jaz vsak dan na fronti, pa ga poglejte, Lindbergh je danes milijonar, dočim meni očitajo, ker so mi morali dati par očal, ko sem bil eno leto vsak dan v smrtni nevarnosti." Takih ljudi je precej v Ameriki, ki so Lindberghu zavidali njegovo slavo in uspeh, in brez dvoma je, da eden ali drugi je sklenil maščevati se nad Lindberghom. Lindbergh je bil vse drugače sovražen, kot je n. dr. Rockefeller ali Morgan ali kateri drugih milijonarjev. Desperatni može bi slednje ubili osebno, nikdar pa ne bi jim vzel otroka. V slučaju Lindbergha pa so zločinci povzročili največje gorje s tem, da so odpeljali otroka, potem pa ga umorili, in končno še odškodnino zahtevali za vrnitev otroka. Ako bi se odpeljeni otrok nahajel dalj časa pri banditih, tedaj bi se smatralo, da so ga pozneje ubili, ker so se bali, da bodo prijeti, toda ker je bil otrok ubit takoj, je to očviden dokaz, da je bil storjen zločin več iz maščevanja in škodljnosti, kot pa radi denarja. Ni čuda, da je Lindbergh namejen z zeno zapustiti Zedinjene države.

Jetniki napadli svoje stražnike pri večerji

Frankfort, Kentucky, 16. maja. Ko so sedeli jetniki pri večerji včeraj, neki jetnik ni hotel ubogati stražnika, pač pa je začel metati krožnike okoli. Tedaj je nastal cel punt med jetniki. Pazniki so morali rabiti kole in smrdljive bombe, in je trajalo 15 minut, predno so jih pomirili. En stražnik je bil obstreljen, eden pa z nožem obklan.

Društvo Slovan št. 3

Mr. Jos. Okorn, tajnik društva Slovan št. 3 S.D.Z. prijavno pozivlje vse člane društva, da gotovo pridejo na redno sejo v sredo večer, 18. maja. Dva glavna cdbornika bosta obiskala sejo in marsikaj zanimivega povedala. Pridite vsemi!

Pozdravi

Mr. J. Dolčič in mati, Jos. Bartelj in družina, Mary Kunstelj in Louis Jurečič, nam pošljajo iz parnika na potu v domovino, prisrčne pozdrave, kot tudi vsem svojim znancem in prijateljem. Pravijo, da imajo krasno vožnjo. Iskrena hvala za pozdrave!

V staru kraju

Zadnji petek sta se podala na obisk v staro domovino, Charles Suša in John Taufer. Danes pa odpotujejo iz New Yorka na parniku Vulcania: Michael in Ana Zavasnik, John Brolik z družino in Johan Moder. Potujejo z posredovanjem August Kollanderja. Vsem želimo srečno potovanje.

Maschketov nečak

Te dni je moral dati slovo mestni službi George Maschke, nečak razvitega bosa republikanske stranke. George je bil "booking agent" mestnega avditorija in je dobival \$4000.00 na leto. Župan Miller je izjavil, da je urad prav nepotrebren in si bo mesto prihranil denar.

Zupan hrani denar

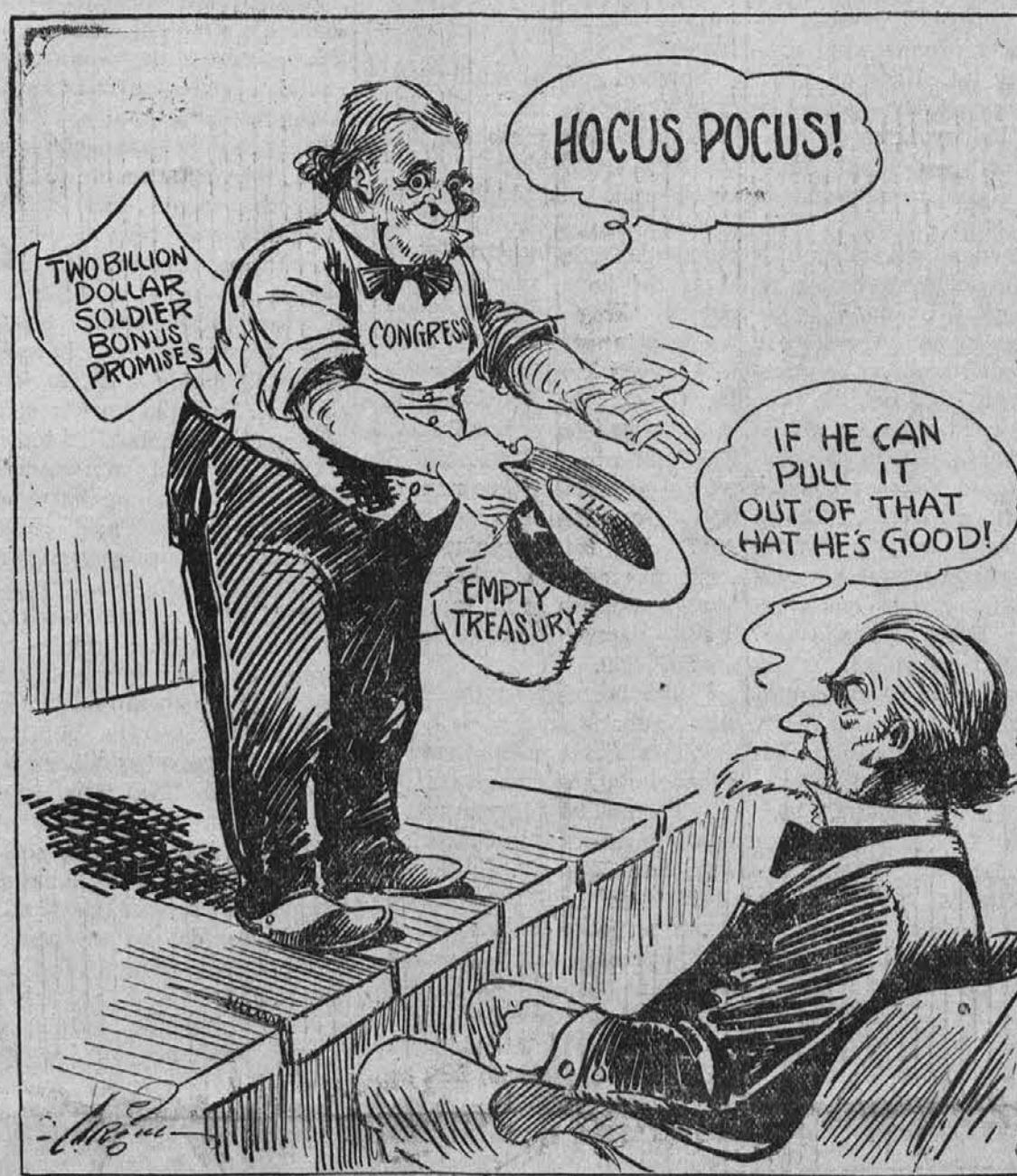
Župan Miller je pravkar sklenil pogodbo z American Street Lighting Co. iz Baltimore, ki bo skrbela za javne električne obloge, da so v redu. Dosedaj je mesto plačevalo za to na leto \$277,000, a po Millerjevi pogodbi bo veljalo samo \$215,000, torej \$62,000 prihranjenih. Stari kontrakt je bil sklenjen še od republikancev.

© Pismo ima pri nas Anton J. Kastelic.

V uradnih krogih se resno premišljuje o upeljavi diktatorstva

Washington, 16. maja. Nezaščitana kot je ta ideja, pa se vendar z njo pečajo gotovi ameriški državniki, kapitalisti in finančniki, ideja, da se namreč brez posebnega prevrata upelje diktatorstvo v Ameriki. Prvi je v kongresu izustil besedo "diktator" senator Hiram Johnson iz Kalifornije, ko je odgovarjal senatorju Reedu iz Pensylvanije, ki se je izjavil: "Ako so Zedinjeni države kdaj potrebovale Mussolinija, tedaj ga potrebujemo danes." Nakar je senator iz Kalifornije nevoljno odgovoril: "Demokracija je dovolj dobra za mena, in bi morala biti dovolj dobra za vas. Mi ne potrebujemo ne Mussolinija, ne diktatorja." In kot je republikanski senator Reed v senatni zbornici povdral potrebo diktatorja za Ameriko, pa je tudi vodja republikanov v poslanski zbornici, Bertrand Snell, indirektno omenil isto zadevo, rekoč: "Edini način, da dobimo ekonomsko vladilo, je, da vržemo odgovornost na eno cesebo." In po diktaturi tudi dini predsednikova poslanica kongresu z dne 5. maja. Tako vidi, da ima ideja diktatorstva svoje pristaše ne samo v kapitalističnih in finančnih krogih, pač pa tudi v postavodaji. Res je, da danes Hoover nima zaupanja do kongresa, a kongres ne zaupa Hooverju. Časnikar David Lawrence, o katerem je splošno znano, da je najbližji Hooverju, in kateremu Hoover največ izda takozvanih "uradnih skrivnosti," je pred kratkim napisal sledče: "Nikdar prej še ni kongres Zedinjenih držav ustvaril tako grozno in paniko med finančnimi in kapitalisti, kot jo je te dni." Kongres je namreč upeljal visoke davke na finančno zmožne ljudi.

Kdo zna pričarati denar v prazno blagajno?

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

V Milwaukee, Wisconsin, je preminil rojak Math Tamše. Ranjki je bil star 49 let in doma iz Šoštanja v Savinjski dolini. V Ameriko je prišel pred 24. leti. Živo se je zanimal za društveno in javno življenje. Tu zupča soprogo, v starem kraju pa dva brata in eno sestro.

V Sheboygan, Wisconsin, je umrl rojak Peter Kranjc, star 52 let.

V Pittsburghu je preminula rojakinja Mary Pivk, ki zapušča žalujočega moža in štiri nedorasle otroke.

V nedeljo, 22. maja, bodo imeli novo mešo v slovenski župniji v Forest City, Pa. Novomašnik je Rev. John Kamin, ki je bil rojen v Forest City, ki je sin ugledne Kaminove družine v Forest City. Tam ima še živečo mater, eno sestro in šest bratov. Njegov oče je umrl leta 1929, in je bil rodom iz fare Čatež pri Zalazlu. Materino dekleško ime je pa bilo Ana Kutnar, vas Velike Dule pri Gombisčeh, fara št. Vid pri Stični.

Pritežbe farmarjev

Lepo pomladansko vreme izvabila v nedeljo pa tudi med tednom tisoče avtomobilistov v prostu naravo. Farmarji se pritožujejo, da ti avtomobilisti planejo kot lačni volkovi na cvetoče češnje in breskve ter trgajo in lomijo, da se farmarjem srce krči. Mnogo potepotajo tudi nasadov. Farmarji stražijo po nekaterih krajih s puškami, in so najeli posebne straže, da podijo mestne škodljive proč.

Škofov pomočnik

V kratkem bo posvečen v škofa sedanji kancler clev. katoliške škofije, Rt. Rev. McFadden. Clevelandska škofija dobi s tem pomožnega škofova.

Japonska je nemirna v očigled, ko narašča moč japonskih fašistov

Tokio, 16. maja. Japonsko cesarstvo nemirno počiva te dni. Prvič v zgodovini moderne Japonske so se uprli vojaški in mornariški častniki civilnega oblasti. Celo umor ministarskega predsednika Inukai je manjšega pomena napram grožnji japonskih fašistov, da razbijajo danasno japonsko ustavno vladovo. Vsa Japonska treptata, nihče ne ve, kaj se bo zgodilo. Ljudje sami čutijo nekaj izvrednega, Japonska se nahaja pred velikimi dogodki. Sicer pa vladova Japonski veliko nezadovoljstvo, ljudje se hudejo nad političnimi voditelji, katere dolžijo današnje depresije in zgube svetovnega vpliva. Kdo pravzaprav vodi japonski fašisti, ki so znali omrežiti zlasti mlade častnike, ni znano, gotovo pa je, da so voditelji držni in pripravljeni iti na skrajnosti, da dosežejo svoj namen. Japonski fašisti hočejo silen vpliv Japonske v svetovnih zadevah, zahtevajo več Japonsko in njeno razširjenje v Mongolijo, Mandžurijo in druge kraje.

Washington, 16. maja. Senatni podpredsednik, kateremu načeljujeta senatorja Cutting in Costigan, je zaključil, da pokliče več newyorških duhovnov na pričevanje. Ti duhovni so pred kratkim prepotovali okrožje strankarjev v Harlan county, Kentucky, kjer se godijo že dalj česa velika nasilja napram premogarjem.

"Visoki tarif"

Zadnje čase opažamo, da je na ovitkih časopisov iz stare domovine, pritisnjene pečat "Free of duty, Port of N.Y. U.S. Customs, Cleveland, O." To se pravi, da tudi nedolžni slovenski časopisi gredo skozi colininski urad visokega Hooverjevega tarifa s posledicami, da se nam dostavljajo časopisi s par dnevno znamudo. Ti Hooverjevi visoki tarifi preko posredovali celo juhovske gospodarske colininarje.

* 500 funtot nitroglicerina je eksplodiralo v Monahans, Tex. Dva sta bila ubita.

* Graf Zeppelin je dospel v 77 urah iz Brazilije v Nemčijo.

Ameriški suhači v zadnjem boju pred napadi vseh liberalnih krovov

Atlantic City, New Jersey, 16. maja. Tu se vrši generalna konferenca metodistov. Metodisti so vsaj po svojih voditeljih odločno za prohibicijo. In ti voditelji so danes z vso resnčnostjo rotili svoje pristaše, da pridejo k sebi in se dvignejo kot en mož pred nasprotniki, ki želijo prohibicijo uničiti. "Mi se danes dobesedno borimo z našimi hrbiti ob zidu," je dejal profesor George Croft Cell iz Boston univerze. "Mokri so nas nadkrili v moči in v strategiji. Priznati moramo danes, da imajo boljše moči, boljše generalne. Nikdar nevarnost za prohibicijo ni bila še tako splošna in mogočna, kot je danes, večja nevarnost, kot si pa sploh predstavljamo. 35 držav je že glasovalo zoper prohibicijo, preostajajo 13 držav. Dokler imamo še 12 držav na braniku, bo prohibicija otala zapisana v temeljni postavi naše dežele, toda bojim se, da prohibicija ni več temeljna postava mišljena ameriškega naroda. Metodist, ki se danes ne bori z vso silo za prohibicijo, ni vreden svojega rojstnega dne, metodistovski pastor, ki z vso silo ne udriha s prižnico po nasprotnikih prohibicije, ni vreden svojega dostenjanstva."

Iz državljanke šole

Od 1. januarja, 1932, pa do 15. maja, je počajalo v državljansko šolo v St. Clair Library vsega skupaj 389 učencev in učenk, ki so se pripravljali za ameriško državljanstvo. V tej šoli naš urednik že 19. leta prestreno poučuje o ameriškem državljanstvu. Zanimiva je se stava narodnosti, ki počajajo v to šolo. Največ je bilo Slovencov, in sicer 164, potem pridejo Nemci, 66 po številu. Poljaki, 22, Litvinci, 22, Hrvati, 21, Slovaki, 19, Irci, 17, Romunci, 15, Italijani, 13, Angleži, 7, Škoti, 5, Švedi, 4, Srbi, 2, Armenci, 2, Turki, 2, Welshi, 2, Rusi, 2, Zidi, 2, Amerikanci tu rojeni, ki so zgubili državljanstvo, skupaj 89. Izmed teh jih je že velika večina dobila državljanstvo. Zanimiva je se stava narodnosti, ki počajajo v to šolo. Največ je bilo Slovencov, in sicer 164, potem pridejo Nemci, 66 po številu. Poljaki, 22, Litvinci, 22, Hrvati, 21, Slovaki, 19, Irci, 17, Romunci, 15, Italijani, 13, Angleži, 7, Škoti, 5, Švedi, 4, Srbi, 2, Armenci, 2, Turki, 2, Welshi, 2, Rusi, 2, Zidi, 2, Amerikanci tu rojeni, ki so zgubili državljanstvo, skupaj 89. Izmed teh jih je že velika večina dobila državljanstvo, drugi pa ga dobijo v kratkem. Vsega skupaj je bilo 26 večerov poučevanja, in povprečna udeležba na večer je bila 110 učencev in učenk, in povprečno je vsaki prišel 11 krat v šolo. Bilo je 212 moških in 177 žensk, in ženske se navadno zelo marljivo učijo. Državljanška šola se zaključi v četrtek, 26. maja.

Listnica uredništva

Radovedenč. V 19. državah ameriške unije obesijo morilice, v sledenih državah je pa smrtna kazna odpravljena: Kansas, Maine, Michigan, Minnesota, North Dakota, Rhode Island, South Dakota in Wisconsin. — Sirota. Obrnite se do vodstva bolnice St. Ann's. Tam imajo praviti s takimi slučaji in mogče vam bodo postregli brezplačno.

Sawicki iz mesta

Mestni sodnik Sawicki se nahaja v tako nervoznem položaju, da se mu je zdravje zrahla, da je moral iskat pomoči v sanatoriju zunaj mesta. Kot znameno je Sawicki poslal za svoje davke dva čeka v svoti \$7900.00, toda ti čeki so bili po dveh letih vrnjeni od banke, ker sodnik ni imel denarja na banki.

* Graf Zeppelin je dospel v 77 urah iz Brazilije v Nemčijo.

Mestna zbornica je po dogem zborovanju odobrila proračun mestne vlade

Mestne zbornice v Clevelandu je imela sinoči eno najdaljših sej v tem letu. Debate so bile ostre in so tupasem segale v cene, končno je pa zbornica sinoč sklenila sledče zadeve: Zavrnila je zahtevu družne cene, da upelje novu vozino po cestni železnici, namreč tiket, ki bi bil veljaven za sedem dni za vse ulične kare in buse, in ki bi veljal \$1.25. Mestna zbornica je odredila, da kompanija računa isto vozino in na isti način, kot dosedaj, za najmanj še en teden. Nadalje je potrdila mestni proračun, kot ga je predložil Miller, dasi so v zadnjih minutih hoteli nekateri councilmeni povzročili nekaj sprememb. Nadalje je dovolila dobiti zbornici lepo zmago, ko je razbil republikansko večino v dve nasprotni straniki. 17 councilmanov je glasovalo za sprejetje računa, 7 proti. Nasprotno je glasovala stara republikanska garda, obstoječa iz sedmih councilmanov: Bannick, De Majoribus, Finkle, Gallagher, Michell, Payne in Sacks. V tem proračunu je tudi odredila, da se plače policistov v ognjegascem znižajo za 10 procentov, kar je mestna zbornica sprejela. Councilmen Bohn je hotel zbiti \$50,000 iz proračuna. Predlagal je, da se vzame \$50,000 iz oddelka za parke in se ta denar pripravi za edvetnike, ki bodo zastopali mesto na sodnji glede naravnega plina. Denar bi se vzel delavcem, ki delajo v parkih. Toda republikanec Bohn je pogorel s svojim predlogom, ko je Miller govoril, da so delavci bolj potreben denarja, kot pa odvetniki.

Bivši španski kralj je bil pošteno tepen

Marseilles, Francija, 16. maja. Bivši španski kralj Alfonso je bil napaden od nekega razjarjenega španca. Alfonso je prihajal po mostovju z nekega parnika, ko je bil napaden in bi skoraj padel v vodo. Napadalec je neprstano kritjal: "Alfonso mora biti pošteno lekcijo." Šin ex-kralj je končno napadel prijel in ga držal, dokler ni dospela policija.

Smrtna kosa

V St. Lukes bolnici je premil Ivan Rosandić, rodom Hrvat, star 61 let. V Clevelandu je bil 30 let, in je bil član društva sv. Josipa, št. 99 H. B

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland po raznolih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četr leta \$1.75
 Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
 Posamezna številka 8 centov.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. HENDERSON 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 116, Tue., May 17th, 1932

MNENJE AMERIKE O SVETOVNEM POLOŽAJU

Med ameriškimi državniki ga ni, ki bi imel bolj globok vpogled v svetovne razmere, kot je senator Borah, ki je načelnik senatnega odseka za tujezemskie zadeve. Kot načelniku so mu znane vse mahnici, posli, zadeve, intrige, pri-zadevanja, dobre in slabe strani politike vsake države na svetu. On ima vpogled v zadeve, o katerih povprečni državljani niti sanja ne. Za predsednikom je senator Borah naj-vplivnejši ameriški državnik.

In kar je redko pri državnih enake vrste, je dejstvo, da je senator Borah pošten. Če tudi ima politična naziranja, s katerimi se marsikdo ne strinja, toda slednja načela pošte-nost zastopa, poleg tega je pa odkrit, in brez ovinkov in ne da bi rabil kulise, pove, kaj misli. Zato pa imamo toliko več kredita, in njegove besede zaležejo ne samo v Ameriki, pač pa tudi v Evropi.

Senator Borah je imel te dni v senatu Zednjih državgovor, v katerem je razmotril svetovno depresijo, mržnjo med narodi, nabiranje zlata, prepire posameznih držav, brezposelnost, gospodarsko krizo, oboroževanje in plačila vojnih dolgov. V svojem govoru je na kratko povedal vse gorje, ki tiši današnji svet in nasvetoval tudi precej zdru-gil. Ta govor senatorja Borah je važen in pomemben, in baš zato ga prinašamo v več člankih našim čitateljem, ki si bodo po čitanju tega govorja, lahko ustvarili veliko bolj jasno inšenje o trpljenju, katerega nosi današnji svet. Senator Borah je reklo:

"Gospod predsednik, poletje leta 1932 bo na vsak način značilno poletje. Skoro gotovo bo to poletje najbolj značilno, kar smo jih imeli tekom zadnjih let. Odločilo se bo, če se položaj obrne na bolje, ali se pa zna odločiti, da pade-mo še v hujši položaj, kot sedaj živimo v njem. Ako se obrne na slabše, tedaj dobimo zimo 1932-1933, kot je nismo še skorod poznavali v naši ameriški zgodovini, to bo zima, kakor je zlepa ne pomnijo niti v Evropi. Vsaka ura letošnjega poletja se mora izkoristiti od strani onih, ki imajo oblast v rokah, da se razmere zboljšajo."

"Ako se problemi, ki nas tarejo, ne bodo rešili, bo položaj veliko bolj resen, kot pa pričakujemo. To so problemi, ki nas spremljajo že od svetovne vojne. Borili smo se proti njim z raznovrstnimi sredstvi, ki so nam na razpolago, toda položaj postaja bolj resen, in bojim se, da se bo resno-ba položaja še povečala, ako s pametjo in razumom ne rešimo teh problemov. Talleyrand je rad govoril, da je vsakdo pametnejši od drugega. In na podlagi te teorije, vam nudim danes nekoliko opazovanja o stvareh, kakor sem jih videl na lastne oči. Narediti ne morem drugega, kot da obrnen-vašo pozornost na te zadeve. Vsi vemo, da je danes skoro vse narobe, toda kako bi si pomagali, da pridemo iz zagate. O tem se popolnoma napačno razpravlja.

"Predsednik se je pritožil, da se skrivari denar po-deželi. Ljudje, ki imajo denar, ne kupujejo komoditet, razven kar je po njih mnemu absolutno potrebno za življenje. Ljudje danes ne vlagajo denarja v podjetja, ne začenjamajo novih podjetij, dokler nimajo na dlani trdne obljube, da nosi njih investirani denar profit. Kadar ljudje skrivajo denar, tedaj dajejo vladi s tem v naznanje: "mi nikakor nismo zadovoljni s sedanjim postopanjem naše vlade."

"Neprestano se nam pojasnjuje in govorji, da nimamo dovolj poguma, da nimamo dovolj zaupanja. Na vsak način je potrebno imeti pogum. In dobro je tudi, da imamo zaupanje. To so bistvene potrebe v naši borbi, ki nas obdaja v teh časih. Toda če moški ležijo na svoji postelji z zlomljeno nogo in se ga oprijemlje zastrupljenje, tedaj ima lahko v sebi vso korajoči celega sveta, lahko ima neskončno zaupanje, toda on predvsem potrebuje večega zdravnika. Amerikanci ni-kakor dosti ne zaupajo raznim programom, ki jih dobivajo danes v prebavu, in ki so namenjeni povratku normalnih ča-sov. Vzrok je, ker ti programi niso popolni in verojetno. Pri-čakovati moramo, da bodo razmere iste, kot so danes, še precej dolgo, razven če ne nastane spremembra v bistvenih vprašanjih, ki so pred nami."

"Neprestano se nam pridiguje, da posedujemo ogromno narodno premoženje, in da znaša to narodno premoženje \$400,000,000,000. Dejstvo, da posedujemo to ogromno na-rodno premoženje, dejstvo, da smo na ta način blagoslovje-ni, pa klub temu živimo v razmerah, kot jih čutite okoli se-be in na sebi, vse to dokazuje, da način, kako se vodi to na-rodno premoženje, nikakor ni zdrav in prikladen za splošno korist naroda. Nadalje to dokazuje, da se nahajamo v resni krizi, ki kriči po zboljšanju."

"Mogoče se motim, in upam, da bodo dogodki pokazali, da sem se motil, toda nikakor pa ne morem verjeti, da bomo ustvarili boljši položaj v deželi na enostaven način, da zvi-šujemo davke, da govorimo o narodnem premoženju in da skrbimo, kako bi ta ali ona oseba dobila posojilo. Ne samo pri naši ameriški vladi, pač pa pri vsaki drugi vladi, ki mi je sploh znana na današnjem svetu, ne poznajo nebenega dru-zega zdravila za obstoječe razmere, kakor baharijo o narod-nem bogastvu, nakladanje novih davkov in skrb, kako se more dobiti posojilo."

D O P I S I

Girard, O.—Dolžnost nas ve-

že, da malo opišemo predstavo naših umetnikov iz Cleveland, ki sta nastopila 7. maja tu v Girard. John Grdina (čarovnik) nam je pokazal take stvari, da kar verjeti nismo mogli, da je naš človek kaj takega zmožen. Ljudje se sedaj pogovarjajo, da so že dosti videli po raznih glediščih, ampak kaj takega pa še ne. Vse je bilo z njegovo pred-stavo zadovoljno, samo udeležba ni bila taka, kot ponavadi. Pa človek ne more biti povods: ne-kateri so šli na ženitovanje, dru-gi na party itd. Kdor ga je pa videl, vsak pravi, da bi ga šel še pogledat. Priporočamo ga rojaku-pom po raznih naselbinah, da ga povabite. Garantiramo vam, da boste zadovoljni z njegovim pred-stavo, kakor smo bili tudi mi.

V drugem delu programa je pa nastopila Mitzi Grdina, ki je po-polnoma sposobna za nastop v vsakem gledišču. Ko se je pokaza-la na odrnu, jo je publike tako navdušeno pozdravila, da ni bilo konca ne kraja. Ko je pa zape-lila prvo pesem, se pa občinstvo kar pomiriti ni moglo, tako je bilo navdušeno. In pela je v ta-ki visočini, da so ljudje kar str-meli. Ljudje se sedaj pogovar-jajo, da je Mitzi prekosila vse, ki so še kedaj peli takuj.

Girardčanje se vsem skupaj prav lepo zahvalimo za lep večer, tako tudi spremjevalki Miss Mi-lavec in godcem. Vsi so pokaza-li, da so res pravi mojstri v njih poklicih.

Pa še nekaj sporočam, nam-reč, da bo imel prvo veselico na 28. maja Gospodinjski klub in sicer v SND v Girard, O., katero bodo gotovo posetili vsi naši pri-jatelji ob bližu in daleč. Pozdrav vsem!

John Jesenko.

Lorain, O.—Dramski odsek S. N. Doma priredi v nedeljo 22. maja ob 7:30 zvečer v S. N. Doma povsod priljubljeno šaloigro "Zenitev." Igra je zelo umetna in igrali so jo že najboljši evropski odri. Dilektante se so redko kedaj lotili te igre, kajti vloge so tako raznobarvne, ter tvori vsa-ka zase drugačen karakter, da jo zmorejo le dobiti igralci.

"Zenitev" ni komedija brez po-mena. V njej je ruski pisatelj Gogolj bičal takratni običaj in način ženitve v višjih krogih. Tu pisatelj udarja na ono oholost, ki se tako rada ponavlja v višjih krogih. Tu vidimo, kako je pisatelj smatral oni višji krog in ga v isti luči nam predstavlja, v ka-koršni ga je sam videl. Kdor je že kedaj videl njegovega "Re-vizorja," si lahko predstavlja, ka-kot je znal pisatelj udariti na pravo struno običajev. "Zenitev" je pa sestra "Revizorja," samo s to razliko, da tam biča uradnik, ker so se pustili vsi od najvišjega do najnižjega podku-povati. V "Zenitvi" pa pokaže, kako neumno-naduti in afektira-ni so. "Zenitev" je zdrava komi-ka, polna humorja, ki se gledal-cu nikjer ne zdi pretiravan. Ves čas drži gledalca v veselju raz-położenju.

Vloge so vse v dobrih rokah; najbolj razveseljivo pa je to, da so vloge povečini v rokah tu ro-jene mladine.

Rojaki, ne zamudite tega ve-čera. Med odmorom bo igral or-kester. Po igri bo prosta zabava in ples.

Louis Šeme.

Cleveland (Newburg), O.—Ljuba si pomlad zelenla, brž ko ti ozeleniš, pa mladim fantom žalost striš... Tukaj v Newburgu pa nismo nič žalostni, ker je zo-pet prišla pomlad, ampak pridno delamo na svojih vrtovih, sejemo travco, rože in sadimo drevesa. Ampak ne sadimo tako, kot je Jaka na svojem vrtu, ko je z eno roko sadil fižol, z drugo je pa držal bebička za overalls. Naš Newburg tako napreduje, da bo kmalu zgledal kakor Lake Shore boulevard. Če ne verjamete, pa

kampanja na 4. in 5. junija pri-nas! Vse v okolici vabimo na to slavnost, ker dobro se bomo ime-li tista dva dni pri nas, kjer bo vsega dovolj. Torej zapomnite si ta dva dneva: 4. in 5. junija na slavnost v belo Ljubljano.

Rozi Zdešar, kandidatinja.

—
ZAHVALA

Lorain, O.—Prijetna dolžnost me veže, da se zahvalim mojim pevcom in pevkam ter podpornim članom za tako krasno prese-čenje, ki so mi ga priredili za moj rojstni dan in nedeljo 8. ma-jja zvečer v mali dvoranji S. N. Doma.

Kako veliko je bilo moje pre-senečenje ste sami videli, saj ni-ti besed nisem mogel najti, s ka-terimi bi se vam rad zahvalil.

Ako povem, da se mi je pozneje, ko sem se dobro zavedel, utrnila solza, mi verjemite, da je bilo v tej solzi vse ono, kar je čutila moja duša oni večer in kar vam bi rad povedal. Ona solza je bila odmev iz moje ganjene in hva-ležne duše, ki je padla na ona tla, ki so kakor vam bratje in sestre, tudi tudi meni draga, to je na tla S. N. Doma ki je naše ognjišče, zavetišče, in narodno torišče.

Ob tej priliki vam ponovno obljubim, da bom delal z vami z vso močjo za uspeh naših sloven-skih ustanov in procvit naše na-seline.

Prosim vas, da me v vseh ozi-rih še nadalje tako bratsko pod-pirate, da gremo še v bodoče roka-vi v roki in uspeh nam je zago-tovljen.

Srčno se zahvalim odboru pev-skega društva "Naš Dom" za da-rilo in trud.

Osobito se zahvalim Mrs. Černe in Miss Polutnik za toliko po-žrtvovalnost in trud, zlasti mi je bilo drago, da so me obiskali moji bratje in prijatelji iz Cleve-landa: Mr. in Mrs. Rakar, Mr. in Mrs. Menart in družina, Mr. Drašler. Hvala Dr. in Mrs. Frank Mramor, ki sta me tako spretno zadrževala. Čakaj, Fran-celj, ti bom že povrnli! Iskreno se zahvalim onim, ki so darovali to prireditev. Enako se zahvalim plemenitim pevkam in podpornim članicam za trud v kuhihini. Iskreno se zahvalim di-rektorju S. N. Doma za dvora-ni, ki so joi dali brezplačno.

Še enkrat vsem prav srčna hvala.

Louis Šeme.

—
ZAHVALA

V soboto 7. maja se je vršila prva plesna veselica Jugoslovan-ške šole moderne umetnosti v spodnji dvorani SND, katera je bila kljub slabemu vremenu do-bro obiskovana. Tem potom se želimo iskreno zahvaliti vsem ce-njenim prijateljem in prijatelji-cam, kateri se se veselice ude-ležili ter stem pripomogli do gmotnega uspeha v korist naši umetniški šoli.

Nadalje se iskreno zahvalju-jemo našim dobrošrčnim trgov-cem, ki so darovali meso, groce-rijo, mleko, kruh in razne dobit-ke, ki so bili razdeljeni kot Door Prizes. Darovali so sledile: Frank Ažman mesnica, Anton Ogrinc mesnica, Frank Čebul mesnica, Slov. zadružna zveza mesnica, John Filipič grocerija, Nick Spelich mlekarja, Charles Zupančič pekarja, Rudy Bože-glav mošt. Za prazne želodce bo vsega dovolj. Tistim, ki radi plešejo, bo pa igral dobro poznani John Sulen duet.

Cenjeni rojaki in rojakinje iz širnega Cleveland, ne pozabite priti na naš piknik v nedeljo 22. maja. Vemo, da so slabči, ampak ne smemo še obupati. Vseeno pridite, da se nekoliko razveselimo in pozabimo na te razmere.

Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine in vam kličem: na svidenje v nedeljo 22. maja.

John J. Kaplan Jr., tajnik.

—
KDO BO IZVOLJEN

Euclid, O.—V beli Ljubljani bomo volili 5. junija župana. Kandidati so slednji: Mrs. Rozi Zdešar, Mr. Louis Starman in Steve Trebec ml. Za "Miss Ljubljano" pa kandidirajo: Miss Mary Jančar, Miss Ema Mišič, Miss Debreljak. Sedaj pa kar v dirko, tvi.

Prosvetni odbor S. N. D.

ZAHVALA

Tem potom se zahvaljujeva vsem odbornikom SND v Girard, O. za prijazno in lepo postrežbo, ki so jo nama dali ob priliki na-jine predstave 7. maja 1932. Po-sebna zahvala pa gre ženskam, ki so pripravile tako fino večer-jo. Torej vsem skupaj prav lepa hvala, dokler se zopet ne vidimo.

Mitzi in John Grdina.

POZDRAV!

Pred odhodom v staro domo-vino se še enkrat zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nas posetili 7. maja 1932. Naj prejmejo vsi prav iskrene pozdrave, posebno pa še društvo "Kranj" za krasen spomin, ki nam bo ostal vse živ-jenje. Želimo društvu najbolj-šega napredka.

Družina John Brolih.

ZA PREPREČITEV SAMO-MOROV

Leta 1915 je neka Japonka v mestu Kobe investirala \$9.00, edino premoženje, ki ga je imela in najela malo sobo, kjer so doble zavetišče zapušcene in ob-upane ženske. Potem je pa na-sibrala dnevno milo izvoljenko vprašal naravnost in brez ovinkov: al me češ, če te čem. Punca je patudi brez ovinkov zavilna nos in mu v jasnih ter razum-lijivih besedah povedala, naj se gre solit ali kar že hoče ravno napraviti, ampak da ga ona ne bo vzela, pa če je zlat od pete do vrha.

V navadnem slučaju bi to za-dostovalo, fant bi se iz jeze na-pil, udaril po mizi in si poiskal drugega dekleta. Ampak ta naš fant je bil drugačnega kalibra kot so povprečni in normalni fante, pa se je zaklel, da se bo vnedel na klop pred hišo izvo-ljenke njegovega srca in da bo tam sedel toliko časa, da se ga bo usmilila in bo rekla ja z obe-mama rokama.

Fant se komodno vseude na klop pred hišo in začne sedeti. Minili so dnevi, minile so noči, fant pa le sedi in sedi. Ob lepem vreme-nu, v solnčni vročini, v dežu in viharju, je ta fant s krvavečim srečem sedel na klopi in se kopre-ne oziral gori v okno, pričaku-joč, da se prikaže ljubka glavica njegove punce, ki se mu bo pri-jazno nasmehljala in rekla: "Oh, le pridi, sem sama doma!"

Toda okna so ostala zaprta. Dvakrat na dan je prinesel na-takar

Likovič Joža:

Ženitvanjski tolar

(Konec.)

Ko je prišel Jernač do Novakije, je že začul svatovsko ukačje in harmoniko. Pred Klančarjevo hišo so se hladili razgreti plesalci, konji so rezgetali, bas in vijolina sta podžigala svate. Jernač je od pastirjev zvedel, da se je izvršila poroka še pred krščanskim naukom! Preža se jim je torej izjavilna. Nalašč! Kakor nor se je pognal nazaj na polje, da bi preje dosegel tovariše, ki so nestrnno stopicali okoli smrečic.

"Potegnili so nas! Že ves poldan se gostijo," je jezno začikal Jernač.

"Ja, pa brez župnikovega blagoslova?" je otroče z dvomil mladec, ki je prvikrat stal na preži.

"Bedak! Poroka je bila že pred krščanskim naukom."

"Fantje! Sedaj pa vsi k Tomaju, potem jem pa napravimo mačjo muziko, da bodo za večno pomnili!"

Vsa gruča se je vsula na vas v krčmo.

"Krčmar! Danes mora teči vino od mize!" je kričal Štefuc.

"Kaj ste že odpravili?" je skušal previdno poizvedeti krčmar.

"Potegnili so nas! Zastonj smo čakali, sedaj jem pa zagodenoma, da bo joj."

"Kar pomirite se. Zdobrajte se z njimi . . ." je pogovarjal Tomaž razburjene mladeniče, ki so pili čez mero.

"Nikdar! Ali ženitvanjski tolar, ali . . . Fantje! Sedaj pa h Klančarju!"

Divji vriski so presekali nočno tišino, prvezani psi so se zceli trgati, skrbni gospodar je vrgel zapade čez vrata in privil luč. Ko so prišli ponocnjaki pred Klančarjevo hišo, sta se po kratkem posvetu podala med svate Štefuc in Jernač, da posreduja redi odkupnine in ženitvanjskega tolarja. Ker ju pa svatje niso pustili v družinsko sobo, kjer sta se nahajala Micička in Tone, sta se vrnila praznih rok.

"Auf biks!" je zarjul Štefuc in se opotekel na pragu.

"Auf . . . auf!" so se mu pridruževali pajdaši, se plazili pod okni ter potiskali klobuke na oči.

"Na korajo!"

"Ženitvanjski tolar . . . sicer bo vse drobno."

Nekdo je udaril s palico po oknih, da je počila steklovina. Okoli vogala so pritekli nekateri vozniki, dva radovedna svata sta pogledala na cesto ter se brez besede umaknila. Zmešnjava se je stopnjevala, v veži se je oglasil starešina Krčič ter začel grajati razgrajače.

"Po ženitvanjski tolar smo prišli!" je donelo iz fantovskih gril.

"Kdo vam ga je pa obljubil?" se je možato postavil starešina. "Tone naj pride ven. S tabo se ne bomo razgovarjali, stiskač star!"

Krčič je stopil med fante in jih pogovarjal:

"Ako ste prišli v goste kot dobrojno mladeniči, tedaj prisedite z nami k svatovski mizi in se veselite, ako ste prišli izzivati, vam odsvetujem, da še kaj dolgo razgrajate."

Tudi domači vozniki so začeli pozivati fante naj se razidejo. Nekdo je v šali počil z bičem, kar je fante še bolj podžgal.

"Kdo nas hoče pretepati?"

"To bo krvava fantovčina!"

so grozili nekateri v temi.

"Fantje, rotim vas, odnehatje, da ne bo nesreča. Nihče vam ne bo napravil zlega!" je še enkrat poskusil pomiriti starešina fente.

Domači so postavili luč na okno, da bi preprečili pretep. Tudi Tone je prišel pred hišo in pogovarjal razgrajače.

"Jesti in piti vam dam, kolikor si poželite, denarja pa ne!"

"Moraš!" je sikitil Štefuc srednje gruče.

"Jaz sem gospodar in dajem po mili volji, komur hočem in kar se mi zdi primerno ter posloeno," je užaljeno zavrnil Tone

izzivača.

Ko je zaznala Micička za nevarnost, je takoj prihitela in prosila Toneta, da se ne spušča z nerazsodnimi fanti v preprič. Toda za usoda je že razgrnila črni plašč! Pamet in ljubezen sta se srečala s sovraštrom in alkoholom. Nož se je zabliskal v pramenu slabe leščerbe. Štefan se je pritajil, usločil hrbet ter preže čkal za hrbit kričečih fantov. Ko je postala zmeda najhujša, se je mačje pognal in zapičil nož v Tonetov vrat. Jeckena konica je lahko skrnila ob kosti, družice so zavpile ter se razbeležale, nekdo se je komaj osvestil in vknil:

"Za nožem ga je!"

Toneta je malce zasrbelo na vratu, prijetna toplina ga je hitoma prevzela, kakor bi mu nekdo položil gorak oblaček okoli vratu. Toda čudovito ugodje se je nenadoma prevrglo v grozno, neznošno bolečino. Kriknil je in pal vznak. Nevestine roke so ga prestregle, kri je oškropila poročno obleko. Svatje so se strnili okoli ranjenca ter ga prenesli v hišo. Jok in obup sta navdala goste. O Bog! Sredi veselja težka smrt! Morilec je porabil zmedo in se zgubil v temi. Njegovo sled je izdajal mrtvaški ptič, ki so ga zbudili bežni koraki . . .

Sredi posta je Tone radi rane preminil. Mlada vdova je zapakala, rakiške senožeti so vzduhnele, hrasti pod Vihte so strepelati. Morilca pa so zajeli oročniki ter ga prepustili roki pravice.

Nekega dne je Mihail Strogov dejal mladeniči:

"Zakaj nikoli ne govorиш o moji materi, Nadja?"

O njegovi materi! Nadja načudila vsega, kar jima je storila ta dobr tovarš izza nekaterih dni.

Mihail Strogov je skušal najti odgovarjati tako, da je ne bi spravil ob zadnjo nado, čeprav je bil sam zase trdno prepričan, da se nesrečne ne bo izognil gotovi smrti.

"Svoje prisege pa le nisem držal, Nadja," je odgovoril Mihail Strogov. "Gospod Bog in otec (car) naj mi oprostila!"

"Mihail," je nato dejala mladenica, "nekaj bi te rada vprašal. Ne odgovori mi, ako misliš, da ne smeš! S tem me ne boš prav nič razčital!"

"Goveri, Nadja!"

"Zakaj se ti tako mudi v Irkutsk, ko so ti vendar iztrgali carjevo pismo?"

Mihail Strogov je krepkeje stisnil roko svoje spremjevaleke in ji ni odgovoril.

"Ali so ti povedali, kaj je v pismu, preden si odšel iz Moskve?" je povzela Nadja.

"Ne, tega mi niso povedali."

"Ali moram torej misliti, Mihail, da te žene v Irkutsk sam želja, da me izročiš mojemu očetu?"

"Ne, Nadja!" je resno odgovoril Mihail Strogov. "Varal bi te, ko bi ti ne razodel, da je ta misel zmotna. Hitim tja, kamor mi veleva moja dolžnost! In kar se tiče Irkutska, ali me tja ne plesi ti? Ali ne gledam s svojimi očmi in ali me ne vodi tvoja roka? Ali mi nisi stokrat povrnila vsega, kar sem spopetka storil zate? Ne vem, sicer ali bo naju usoda nehnala preganjači ali ne. Toda tisti dan, ko se boš ti zahvalila meni, da sem te izročil tvojemu očetu, se bom tudi jaz zahvalil tebi, da si me pripeljala v Irkutsk!"

"Ubogi Mihail!" je odgovorila Nadja vsa ginjenja. "Ne govor takto! Takega odgovora ne maram. Mihail, zakaj se ti torek tako mudi v Irkutsk?"

"Zato, ker moram priti tja pred Ivanom Ogarevom!" je vzkliknil Mihail Strogov.

"Tudi še sedaj?"

"Tudi še sedaj in prišel bom!"

Zadnjih besedi Mihail Strogov ni izgovoril iz golega sovraštva do izdajavca. Nadja je slušila, da ji njen tovarniški ne pove dal vsega, ker ji ni mogel povedati.

Tri dni kasneje, 15. septembra, sta prišla v trg Kvitunskoje, kakih 70 vrst od Tulunovskega. Mladinka je hodila le še z največjo težavo. Njene ožuljene noge so jo komaj že nosile. Toda premagovala se je in upirala utrujenosti, kolikor je mogla. Misila je samo na to:

"Ker sem ne more gledati, pojdem z njim, dokler se ne zgrudim."

Sicer pa na potu nista naleta na nobeno oviro in nobeno nevarnost, odkar so pred njima izginili Tatari. Utrujena pa sta bila oba do skrajnosti.

Tako so minili trije dnevi. Tretji oddelek vpadnikov se je neglo pomikal proti vzhodu. O tem so pričale razvaline, ki so ostale za njimi, pogorišča, iz ka-

trupla, ko je ležalo zleknjeno na ravnnini pri Tomsku?

"Goveri o njej, Nadja!" je dejal Mihail Strogov. "S tem me boš zelo razveselila."

In Nadja se je dala pregovoriti. Pripovedovala mu je vse, kar se je dogodilo med njo in Marfo, odkar sta se prvič srečali in videli v Omsku. Pravila mu je, kako jo je nekaj nerazumljivega vlekle k starim ujetnicem. Morda so dovolj močne ruske čete neposredno ograzeale Tomsk ali Krasnojarsk? Mogoče je bil tretji oddelek v nevarnosti, da ga odrežejo od drugih dveh? V tem slučaju bi velikemu knezu ne bilo težko braniti Irkutsk. Tem pa bi pridobil čas, ki mu je bil predvsem potreben za to, da tatarski vpad temeljito odbije.

"To bi bil moral tudi ostati!" je dejal Mihail Strogov. Njegovo čelo se je pomračilo in žalosten je dostavil:

"Svojo prisego sem prelomil, Nadja. Prišel sem, da ne bom videl svoje matere!"

"Saj je vendar nisi iskal, Mihail!" je odgovorila Nadja. "Srečala sta se popolnoma slučajno."

"Prišel sem tudi, da se ne bom izdal, naj pride karkoli hoče!"

"Mihail, Mihail! Kako bi bil mogel ostati miren, ko si videl, da je Tatar zavijel bič nad Marfo Strogovo? Ne! Ni je prisege, ki bi mogla zabraniti sinu, da ne bi branil svoje matere!"

"Svoje prisege pa le nisem držal, Nadja," je odgovoril Mihail Strogov. "Gospod Bog in otec (car) naj mi oprostila!"

"Mihail," je nato dejala mladenica, "nekaj bi te rada vprašal. Ne odgovori mi, ako misliš, da ne smeš! S tem me ne boš prav nič razčital!"

"Goveri, Nadja!"

"Zakaj se ti tako mudi v Irkutsk, ko so ti vendar iztrgali carjevo pismo?"

Mihail Strogov je krepkeje stisnil roko svoje spremjevaleke in ji ni odgovoril.

"Ali so ti povedali, kaj je v pismu, preden si odšel iz Moskve?" je povzela Nadja.

"Ne, tega mi niso povedali."

"Ali moram torej misliti, Mihail, da te žene v Irkutsk sam želja, da me izročiš mojemu očetu?"

"Ne, Nadja!" je resno odgovoril Mihail Strogov. "Varal bi te, ko bi ti ne razodel, da je ta misel zmotna. Hitim tja, kamor mi veleva moja dolžnost! In kar se tiče Irkutska, ali me tja ne plesi ti? Ali ne gledam s svojimi očmi in ali me ne vodi tvoja roka? Ali mi nisi stokrat povrnila vsega, kar sem spopetka storil zate? Ne vem, sicer ali bo naju usoda nehnala preganjači ali ne. Toda tisti dan, ko se boš ti zahvalila meni, da sem te izročil tvojemu očetu, se bom tudi jaz zahvalil tebi, da si me pripeljala v Irkutsk!"

"Ubogi Mihail!" je odgovorila Nadja vsa ginjenja. "Ne govor takto! Takega odgovora ne maram. Mihail, zakaj se ti torek tako mudi v Irkutsk?"

"Zato, ker moram priti tja pred Ivanom Ogarevom!" je vzkliknil Mihail Strogov.

"Tudi še sedaj?"

"Tudi še sedaj in prišel bom!"

Zadnjih besedi Mihail Strogov ni izgovoril iz golega sovraštva do izdajavca. Nadja je slušila, da ji njen tovarniški ne pove dal vsega, ker ji ni mogel povedati.

Tria dni kasneje, 15. septembra, sta prišla v trg Kvitunskoje, kakih 70 vrst od Tulunovskega. Mladinka je hodila le še z največjo težavo. Njene ožuljene noge so jo komaj že nosile. Toda premagovala se je in upirala utrujenosti, kolikor je mogla. Misila je samo na to:

"Ker sem ne more gledati, pojdem z njim, dokler se ne zgrudim."

Sicer pa na potu nista naleta na nobeno oviro in nobeno nevarnost, odkar so pred njima izginili Tatari. Utrujena pa sta bila oba do skrajnosti.

Tako so minili trije dnevi. Tretji oddelek vpadnikov se je neglo pomikal proti vzhodu. O tem so pričale razvaline, ki so ostale za njimi, pogorišča, iz ka-

trupla, ko je ležalo zleknjeno na ravnnini pri Tomsku?

"Goveri o njej, Nadja!" je dejal Mihail Strogov. "S tem me boš zelo razveselila."

In Nadja se je dala pregovoriti. Pripovedovala mu je vse, kar se je dogodilo med njo in Marfo, odkar sta se prvič srečali in videli v Omsku. Pravila mu je, kako jo je nekaj nerazumljivega vlekle k starim ujetnicem. Morda so dovolj močne ruske čete neposredno ograzeale Tomsk ali Krasnojarsk? Mogoče je bil tretji oddelek v nevarnosti, da ga odrežejo od drugih dveh? V tem slučaju bi velikemu knezu ne bilo težko braniti Irkutsk. Tem pa bi pridobil čas, ki mu je bil namenjen za poljsko državno banko. Policija je doslej arretirala nekega colinskog uradnika in železniškega delavca. Zaboja z zlatom doslej še ni tako najščasniji glas slišati v neskončno daljavo.

Mihail Strogov in Nadja sta se hipoma ustavila, kakor bi bila oba do kratek jarek.

Nekaj na stepi je bil zalažal pes.

"Ali slišiš?" je vprašala Nadja.

"Da, morava!" je odgovorila Nadja. "Krik je prišel od tam, le desne."

Nekaj minut pozneje sta bila od reke oddaljena le še kake pol vrste.

Pes je zalagal drugič. Dasi je bil njegov glas slabši, je bil go tovo bliže.

Nadja se je ustavila.

MARIJA KUMIČIĆ:

Zle slutnje

Za "Ameriško Domovino" naredil M. U.

Se parkrat se je Mocenigo preštel po sobi, nato pa odločno stopi v drugo sobo, veliko sobo, v kateri je stala velika miza od ebanovine. Okoli sten na nizkih policah so bile porazvršene razne knjige, zavitki papirja, pergamenti in drugi spisi. Vrh njih pa so visele Tizianove slike. Ta sobana je služila dož za knjižnico in delavnico. Tu je navadno sprejemal svetnike in prijatelje kakor tudi plemstvo. Štiri naslanači, vloženi s slonovo kostjo, so stali za mizo, čije mramornata plošča se ni skoro videla izpod kupovlistin in velikega pobaranega zemljevida Jadranskega morja. Pri tej mizi sta stala Venier in Malipiero, pričakujoči doža. Kratkih brzih korakov je stopil dož k poveljnemu mornarice ter mu prožil roko. Zatem je stisnil roko tudi Malipieru, ki se je globoko priklonil. Prijateljsko ju pozove naj sedeta, a sam sede njima nasproti. Dož je bil majhne postave, modrega obraza. Kljub visoki starosti so dajale njegove svelte živahne oči obratu nekak mlašenški izraz. Postave je bil ravne in ponosne, vsaka kretinja je pričala odločnost. Par trenutkov mu je pogled počival na izrazitem Malipierovem obrazu, kakor bi nečesa iskal, zatem pa se je sklonil nad spise in zemljevid. Brzo je nekaj iskal in prebiral med skladovnicami listov. Konečno oprezzo izvleče nek iz umetniškega roka napisan spis, naglo ga poda Malipieru ter pravi: "Evo, vašega imenovanja načelnikom."

Malipiero se hvaležno priklopi, s pogledom preleti spis, ga zvije in spravi v svileni suknjič. Nato pravi: "Vaša visokost naj bo prepričana, da bom vreden te časti. Vidim v tem, da ni senat napram meni tako neprijateljsko razpoložen, kakor bi so dil po nekih znakih."

Dož je skušal, ko bi morebiti vendor izvedel to pot za Malipierove nazore ter pravi: "Čemu naj bi vam bili senatorji sovražni?"

S strahom je čakal Venier izjave svojega nečaka, rad bi bil govor okrenil v drugo, manj nevarno smer, a bilo je že prepozno. Na doževu vprašanje je odgovoril Malipiero z mladeničnim ognjem in strastjo: "Prejasni dož, na vaše vprašanje bom odgovoril iskreno. Senat je sestavljen od več glav. Vsakdo med njimi hoče biti enako uvažen, zato so tudi drug drugemu ljubosumni. Noben izmed njih ne veruje svojemu sosedu, često skoro niti svojemu najboljšemu prijatelju. Vaš svitlost mi bo pritrdirila: ni drugega odpomočka ... gruča gospode ne more vladati, dož sam naj bode gospodar! Vendor pa drže na škodo Venecije pod skrbništvo. Pa baš to, baš, ker se drznem to odkriti povedati, mi gospoda ne more odpustiti. Telo lahko obstaja samo z eno glavo, a v nej samo eni možgani! Velike čine so storili vedno le poedinci!"

Zadnje besede je Malipiero tako okrenil, da je bil gotov, da bo z njimi vplival na starega doža. Le z nekaterimi povprečnimi besedami se je tedaj dotaknil razmer, ki so po mestni ustavi obstajala skozi stoletja. Mocenigu so bili razlogi kakor Malipieru dobro znani. Venecijanski trgovci so imeli smisla in oči samo za svojo blago ter za bogato umetniško življenje z vsemi njega slastmi in pohotami, priprav narod pa je bil omejen v svojem krogu. Kaj je bilo gospodi mari za izginjajočo zvezdo krščanskih narodov in skupnem boju proti Vzhodu? Mesto ve-

Mladi plemič je znal govoriti s toljim prepričanjem, da je dož lahko pojmlj, zakaj ima tolikšen vpliv na razdražljivo ljudsko množico in na svoje bojne druge. Pa da mu je celo sam, čeravno le za trenutek podlegel, mu, to ga je jezilo. Zato je tudi dejal srdito, kakor da so že predolgo tratili čas s šalami: "Ah, dovolj tega! Take misli, zmote, osnove se lahko grade samo na zločinu. Upanje in nada vseh nas je stara posvečena ustanova Republike. Kdor jo hoče ovreči, kdor . . ."

"Zapade postavi, to vsi vemo," je izpopolnil doževe besede Venier.

Malipiero je z besnim pogledom očinih svojega ujca ter dejal: "Zakon, postava, vedno samo zakon! Le pustite slabice, da se skrijejo za njegov ščit! Mar je zakon teman plot, katerega ne sme nihče preskočiti! Mar naj bo vrvica, ki neprestano visi državi na nogi ter ji brani vsak korak k svobodi! Vprav otroško je, verovati, da je en zakon za vedno in za vse obvezen. Mar je Cezar vprašal za zakon, ko je prešel Rubikon? . . . Ponavljam, dajte dožu prosti roke, da jih lahko rabi z vso močjo v službi Venecije, senat pa zaprte v meje!"

Dož je vstal ter zamahnil z roko: "Ne, ne! Kam ste se zlateleti? Molčite, Malipiero! Dogler so misli le misli, so neomejena last človeka, čim pa so izgovorjene, so last sveta in svet z njimi upravlja! Ogreli ste se na solcu velikih idej, a kaj lahko si opalite krila! Rešite se tega!" Dož se je nato okrenil k Venierju in dejal: "V dveh ali treh dneh bodo vsi brodi spuščeni v morje. Nocoj naj se v slovo priredi sijajna večerja, da se narod v očigled resnejših časov še enkrat porazveseli. Upam, da bo tudi vsa naša gospoda načočna." Venier in Malipiero sta se priklonila. "Cital sem vadešo poročilo o opremi brodov in

moštva. Vse je tedaj pripravljeno. Ali so najeti veslači pri speli?"

"Vse je pripravljeno, kakor sem javil, "je pritrdil vrhovni zapovednik mornarice. To pismo don Juan d'Austria, "je nadaljeval dož ter pokazal listino s rudečim pečatom, "odrejuje, da se vsa mornarica takoj zbire pri Messini. Andrea Doria je že tam, a tudi neapeljski admiral, markiz Bassano. Zakasnili so se samo Španci. Vendar pa se nadejam, da nam bo mogoče osvoboditi Famagosto, ki se po zadnjih vesteh nahaja v veliki nevarnosti. Priznavam, da me skrbi usoda Marcantonija Bragadina in vseh njegovih hrabrih drugov: Querini, Martinenga, Baglione-ja in drugih."

"Padla bo prej nego se bo brodovje zbralo," je jezno na vrgel Malipiero.

Dož je prezrl to Malipierovo apokazo. Še enkrat je pregledoval Venierjevo poročilo, a ta je stal ob njegovi strani, mu tolmačil posameznost ali pa ga oppozarjal na to in ono ladjo ali top. Nenadoma se je dož okrenil k Malipieru: "Ali bi mi ne hoteli dati za kratki čas vaše imenovanje? Zdi se mi, da sem popabil udariti nanj državni pečat."

Malipiero je obstal, a vendor je poiskal v suknji povelja. Razvil ga je ter položil na mizo pred doža. Vedel je, da je pečat samo izgovor, da mu odvzame imenovanje. Zato je preklinal v svojem srcu starca, kateremu je tako odkrito, preokritosčeno povедal svoje nazore. Vendar pa se je nadeljal, da si ne bo upal dož to imenovanje povsem ali vsaj deloma preklicati. Narod in vojska sta ga ljubila ter težko pričakovala trenutka, ko bo

sta pod njegovim poveljstvom krenila v boj. Kdo bi mu tedaj odvzel mesto vojskodanje samo vsled bojazljivega natolcevanja?

Cim pa sta se Malipiero in Venier odstranila iz doževe sobe, je ta zopet zvili Caterinovo imenovanje, šel proti veliki, z medenino okovani omari ter ga tam spravil.

VI.

Isti večer se je vršila slavnost, ki sta jo priredila senat in meščanstvo v slovo onim očetom in bratom, ki bodo šli na vojsko. Pred Malipierovo palaco je čakala gondola. V njej sta sedela dva veslača, blečena v črne baržunaste oblike ter pričakovala gospodarja, da ga dozvijo na vrg sv. Marka. Že nekaj ur se je množica zebavala, a mnogi so se že srdili, ker mladi gospod tako dolgo ne pride. V spremstvu dveh slug, ki sta nosila baklje, roko v roki s svojim prijateljem Loredancem, je konečno stopil iz hiše Malipiero. Običen je bil v povse črno obleko. Loredan je videl, da ni Caterino prišel še k slavnosti, pa je odhadel k njemu na dom, da ga pripreme tjakaj. Malipiero pa se je izgoverjal, češ, bil je le par hibrov pri svoji Bianci, da se od njene poslov. Ko sta sedla v gondoli ga je Loredan šaljivo poklical: "Prijatelji te nestrnno pričakujejo, ti pa se kot zaljubljen deček voziš okoli svoje Grakinje."

Malipiero pa je nepričakovanodgovoril docela resno: "Ne karaj me, Giovanni. Vsaj ti bi me moral bolje poznati! Vsi me smatrate hladnem, katerega roka srbi samo za čini, a um teži samo po slavi. Resnica, prepričan sem, da so meni sojeni veliki čini. A veruj mi, čim bo do nehal dnevi truda in napol-

"Ne zameri, ker sem se posalil. Jaz te razumem, Caterino, je dejal Loredan. "Tedaj bos iskal pri njej miru in počitka."

"Ne počitka v običajnem smislu. Jaz iščem nekaj vzvišene, ravnotežje, bafen duševni mir, oni mir, v katerem dozorevajo velike misli. Kadar sem pri njej in poslušam nje blagodejne pesmice, tedaj mi je, kakor bi se razreševala neke okovne, ki mi uklepajo um. Vsa burja mojega srca zgineva pri njeneh nogah, a na žerjavico, ki me hoče opeči, se zliva hladna rosa . . ."

"A čemu vse to?" vpraša sočutno Loredan. "Čemu podtek kaš tak ogenj?"

"Prijatelj, tako daleč ne sega tvoja modrost! Čemu vse to? Čemu? . . . Zaradi one opojnosti, ki nas naglo prevzame, kadar nas narod slavi, nam burno kliče; zaradi one opojnosti, ki prevzema zmagovalca, ko mu venčajo glavo z lovorem; zavoljijo blaženosti, ker boš pozvan glavarjem, da iz prepolnih rok izliješ srečo nad svoj narod; na posledi zavoljijo slave, ki piše tvorje vrgel Malipiero.

"Mnogo se nadeja! A od tega boš nocoj samo nekaj užival. Narod želi videti svojega ljubimca in se z njim radovati. Vsak ve, da se mora zahvaliti tebi in tvoji neizmerni darežljivosti toli za dobro kaljico kolikor za najsočnejše sadje . . ."

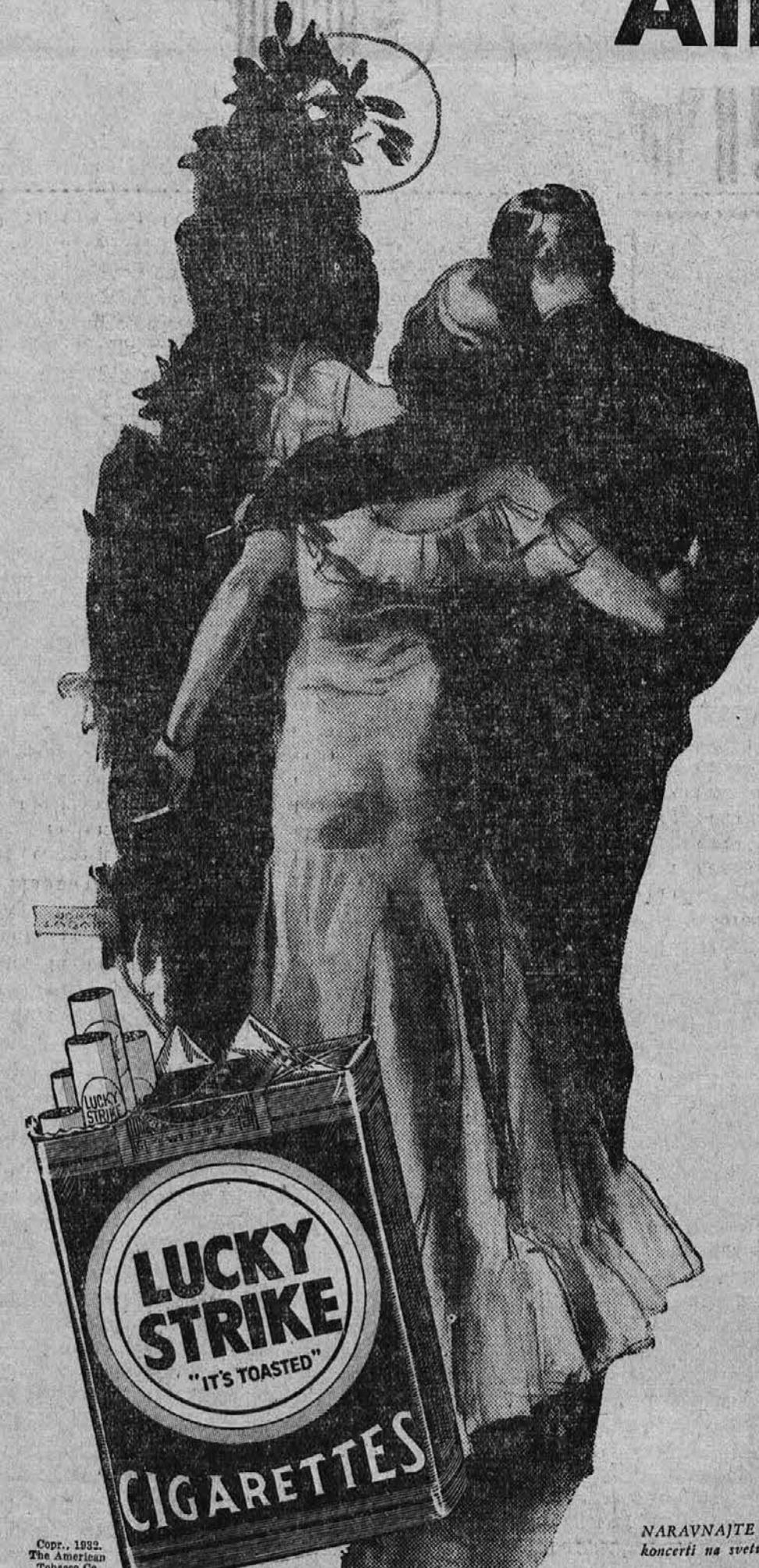

General Yoshinori, zgorej in general Uyeda, ki sta bila nevarno ranjena pri zadnjem bombardem napadu na dan proslave rojstnega dne japonskega cesarja. Bombo je baje vrgel neki komunist iz Koreje.

F. ZAKRAJŠEK

POGREBNIK—INVALIDNI VOZ—NOČ IN DAN
1105 Norwood Rd. ENdicot 4735

Ali vdihavate?

Seveda . . .

7 izmed 10 kadilcev vdihava vede . . . ostali 3 vdihavajo nevede

A LI vdihavate? Sedem izmed desetih kadilcev dela to vedoma. Ostali trije vdihavajo nevede. Vsak kadilec ali kadilka vdihava del dima, ki ga potegne iz cigarete.

Vsledtega pomislite, kako važno je, da ste sigurni, da je dim vaše cigarete popolnoma čist — da ste sigurni, da ne vdihavate gotovih nečistoč!

Ali vdihavate? Lucky Strike so se drznile lotiti se tega zelo oviranega predmeta . . . ker so gotove nečistoči, skrite celo v najfinjejših in najmilejših tobačnih listih, odstranjene potom Luckies slavnega čistilnega procesa. Luckies so ustvarile ta proces. Edino Luckies ga imajo!

Ali vdihavate? Več kot 20.000 zdravnikov, katerim so bile dane Luckies v preizkušnjo, je temelječ svoje mnenje na izkušnje v kaji, ugotovilo, da Luckies manj dražijo grlo kot druge cigarete.

"It's toasted"

Zaščita Vašega Grila — proti dražilom — proti kašilju

O. K. AMERICA

NARAVNATJE NA LUCKY STRIKE — 60 modernih minut z najboljimi plesnimi koncerti na svetu in slavnimi Lucky Strike novicami vsak tork, četrtek in sobota zvezd po N.B.C. omrežju.

Teden za tednom
Leto za letom
vam MAYTAG prihrani denar

Maytag najboljši pralni stroj, z velikim čebrom in famoznim Maytagovim izzemalcem vode — cudočna vrednost po NOVI NIZKI CENI.
MODEL 15 PRICED AT ONLY \$79.50
MODEL A RECENTLY REDUCED \$26
THE MAYTAG COMPANY Manufacturers Newton, Iowa Founded 1886
PRALNI STROJI . . . NAMIZNI LIKALNIK
MAYTAG SALES CO. 35 Colonial Arcade. Cherry 3442
GRDINA FURNITURE CO. 6019 St. Clair Ave. Tel. HENDERSON 2088
MANDEL HARDWARE 15704 Waterloo Rd. Tel. KENMORE 1235
Vsek Maytag se lahko dobri opremljen z multi-motorjem na gasolin.